

TÉMAKÖRÖK

TARTALMAK

2.4 A középkori városok

A középkori város jellemzőinek bemutatása (II/4) A ciszterci rend története (VII/21)

2.5 Egyházi és világi kultúra a középkorban

Kronológia:

1066, 1095, 1122, 1215, 1278.

1337–1453, 1389, 1410, 1415, 1453.

Személyek:

2.6 A humanizmus és a reneszánsz

I. (Hódító) Vilmos, **Odó cluny apát**, **Szent Bernát**, VII. Gergely, IV. Henrik, III. Ince, Habsburg Rudolf, Szent Ferenc, Szent Domonkos, Aquinói Szent Tamás.

2.8 Az Oszmán Birodalom terjeszkedése

Lorenzo Medici, Machiavelli, Jeanne d'Arc, Tudor-ház, Husz János, Gutenberg, III. Iván, II. Mohamed, Aragóniai Ferdinánd, Kasztíliai Izabella.

Fogalmak:

Királyi udvar, kamara, kancellária, **invesztitúra**, kiközösítés, zarándok, ereklye, **monasztikus rend**, keresztes hadjáratok, inkvizíció, eretnokség, kolduló rendek, városi önkormányzat, nyomásos gazdálkodás, hospes, céh, skolasztika, egyetem, lovagi kultúra, romanika, gótika, *vám*, *távolsági kereskedelem*.

rendiség, reneszánsz, humanizmus, husziták, szultán, szpáhi, janicsár, reconquista, *járványok*.

Topográfia:

Citeaux, Szentföld, Velence, Flandria, Champagne, Párizs, Hanza városok, a levantei kereskedelem útvonala, Német-római Császárság.

Firenze, Kasztília, Aragónia, Svájc, Prága, Rigómező,

3.3 Az Árpád-kor

A magyar városfejlődés korai szakaszai (II./5)

3.4 Gazdasági és társadalmi változások Károly Róbert és Nagy Lajos Luxemburgi Zsigmond idején

Hunyadi János harcai a török ellen (VI/18)

Kronológia:

1077–95, 1095–1116, 1205–1235, 1222, 1235–70, 1241–42, 1301, 1308–42, 1342–82, 1351, 1387–1437, 1396, 1456, 1458–90,

3.5 A Hunyadiak

Személyek:

Szent I. László, Könyves Kálmán, **II. Géza**, III. Béla, Anonymus, II. András, **Szent Erzsébet**,

IV. Béla, **Szent Margit**.

3.6 Kultúra és művelődés

Csák Máté, Károly Róbert, Nagy Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás, V. László, Vitéz János, Kinizsi Pál

Fogalmak:

várnépek, várjobbágyok, bán, vajda, nádor, Szent Korona, regálé, báró, nemes, Aranybulla, familiaritás, szászok, kunok, *tatárok*.

harmincad, kapuadó, szabad királyi város, bányaváros, mezőváros, úriszék, főnemes, köznemes, kilenced, ősiség, végvári rendszer, rendkívüli hadiadó, fekete sereg, Corvina. *aranyforint, bandérium, nemes, báró, kormányzó, végvár*.

Topográfia:

Fehérvár, Pozsony, Horvátország, Erdély, Dalmácia, **Cikádor, Bélapátfalva, Zirc, Pásztó**, Szerémség,

Muhi, Buda.

Temesvár, Körmöcbánya, Selmecebánya, Besztercebánya, Visegrád, Havasalföld, Moldva, Kassa, Nikápoly, Nándorfehérvár, Szilézia, Bécs.

4.1 A nagy földrajzi felfedezések és következményei

Kronológia:

1492, 1517, 1588, 1618–48, 1640–49, 1689, 1701–1714.

Személyek:

Kolumbusz, Magellán, Vasco da Gama, V. Károly, Luther, Kálvin, **Loyolai Szent Ignác**, Kopernikusz, Galilei, I. Erzsébet, II. Fülöp, Cromwell, Richelieu, XIV. Lajos, Nagy Péter, *Leonardo da Vinci*.

4.2 Reformáció és katolikus megújulás

Fogalmak:

gyarmatosítás, konkvisztádor, ültetvény, világkereskedelem, abszolutizmus, reformáció, protestáns, evangélikus, református, ellenreformáció, jezsuiták, barokk, manufaktúra, anglikán, puritán, Jognyilatkozat, merkantilizmus, *újkor, azték, inka, felfedező, gyarmat, bankár, hitel, katolikus megújulás, parlament.*

4.3 A kontinentális abszolutizmus a parlamentáris monarchia megszületése Angliában

Topográfia:

Genf, Németalföld, Antwerpen, London, Versailles, portugál és spanyol gyarmatok, *Amerika, Szentpétervár, Párizs Trident.*

4.4 A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás

5.1 A mohácsi csata és az ország három részre szakadása **Az ország részekre szakadása. A végvári küzdelmek (II/5)**

5.2 Az Erdélyi Fejedelemség virágkora

Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete (V/16)

5.3 A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc

A XVII. század királyi Magyarországja (V/16)

A Rákóczi-szabadságharc fordulópontjai (III/10)

A szatmári béke (III/10)

5.4. Magyarország a XVIII. századi Habsburg Birodalomban

Demográfiai változások, a nemzetiségi arányok alakulása (II/5)

Mária Terézia reformjai (V/17)

II. József reformjai (V/17)

5.5 Művelődés, egyházak, iskolák

Az iskolánk története (VI/21)

Kronológia:

1514, 1526, 1541, 1552, 1566, 1591–1606, 1664, 1686, 1699, 1703–11, 1740-1780, 1767, 1777, 1780-90.

Személyek:

Dózsa György, II. Lajos, I. Ferdinánd, Szapolyai János, II. Szulejmán, Fráter György, Zrínyi Miklós, Báthory István, Károli Gáspár, Bocskai István, Bethlen Gábor, Pázmány Péter, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő, II. Rákóczi Ferenc, *Dobó István*, III. Károly, Mária Terézia, II. József.

Fogalmak:

örökös jobbágyság, hajdú, hódoltság, kuruc, labanc, rendi konföderáció, trónfosztás, *szpáhi*, *janicsár*, *basa*, Helytartótanács, betelepítés, kettősvámrendszer, vallási türelem, állandó hadsereg, bevándorlás, *úrbérrendezés*, *államnyelv*, *oktatáspolitiká*.

Topográfia:

Mohács, Eger, Szigetvár, Sárospatak, Győr, Várad, Nagyszombat, *Királyi Magyarország*, *hódoltság*, *Erdélyi Fejedelemség*, *Gyulafehérvár*, *Iisztambul*, Határőrvidék, Bánát.